

Дев'яте лютого
Класна робота

Тема: Розповідь. Побудова
розповіді

З

А

формувати

вміння

будувати

елементарний

В

роздум;

Д

удосконалювати

навички

визначати тему й головну

думку тексту, його типове

Н

значення;

Н

збагачувати й уточнювати

Я

словниковий запас.

ТИПИ МОВЛЕННЯ

Розповідь
(Що
відбувається?
Що
трапилось?)

Опис
(Який?)

Роздум
(Чому?)

Зачитати зразки. До якого типу мовлення належать подані тексти?

Текст 1.

Верба – дводомна рослина родини вербових. Дерево заввишки 20-30 м. Молоді гілки на кінцях сріблясто пухнасті, старі – голі, бурі. Листки цілісні, загострені. Квітки жовті, у товстих сережках, 7 см завдовжки. Плід – коробочка.

Текст 2.

Ще докола сніги біліють, але, як тільки сонце на весну поверне і трохи потепліє, одразу ж на верболозах біля річок, ставків і на узліссях з'являються ніжні пухнасті котики. Це верба цвіте, нагадуючи, що весна вже не за горами...

Текст 3.

Верба – здавна одне з найпоширеніших дерев на Україні, одне з найулюбленіших у народі, тому що вона – символ життя, довголіття. У різних народів із вербою пов'язано чимало обрядових звичаїв і традицій, існують повір'я і легенди.

Самоперевірка

Перший текст — опис, тому що до тексту можна поставити питання **яка?** У висловлюванні йдеться про ознаки предмета.

Другий текст — розповідь, тому що розповідається про вербу, можна поставити питання **що відбувалося?**

Третій текст — роздум, тому що у висловлюванні йдеться про причинно-наслідкові зв'язки між явищами, можна поставити питання **чому?**

Типи мовлення

- Розповідь - це висловлення про події, що відбулися (відбуваються чи відбуватимуться) у певній послідовності.
- До тексту-розповіді можна поставити загальне питання **що сталося? (відбулося?)**

Типи мовлення розповідь

Початок
дії

Розвиток
дії

Кінець
дії

Зима-чарівниця

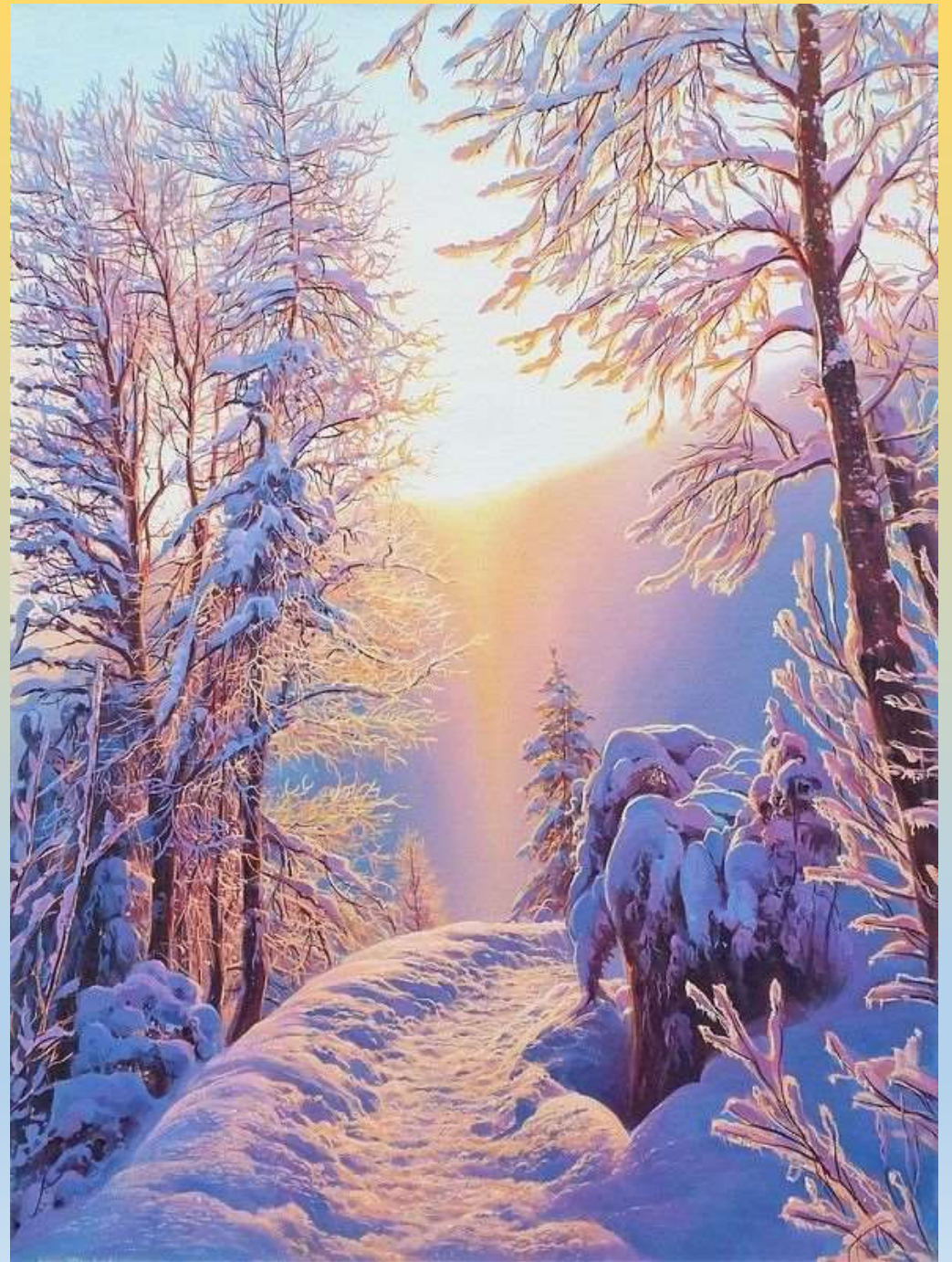
Ось нарешті до нас завітала зима-чарівниця. Сьогодні зранку, коли я виглянула у віконце, то побачила, як із неба, танцюючи та кружляючи, падав лапатий сніжок. Мені здалося, що сипалися на землю шматки білої пухкої вати.

Дерева та кущі одягли теплі снігові шапки і шубки на свої гілочки.

Типи мовлення

- Опис – це висловлення про певні ознаки, властивості предмета, особи чи явища.
- До тексту-опису можна поставити питання який?

Типи мовлення опис

Назва
предмета,
явища

Головні
ознаки

Власне
враження

Сніжинка

Сніжинка лежала у мене на рукавичці, і я почала її роздивлятися.

Вона була крихітна, але така красива. Білосніжні розгалужені промінці розходилися симетрично від центру врізнобіч. Які вигадливі форми, яка цікава будова! Сніжинка нагадувала тендітну зірочку.

Це диво природи мені дуже сподобалося.

Типи мовлення

- Роздум – це висловлення, у якому доводиться правильність чи неправильність певного твердження шляхом міркування та за допомогою аргументів.
- До тексту-роздуму можна поставити загальне питання **чому?**
- У роздумі є дві частини. У першій – міститься теза (основна думка, твердження, яке потрібно довести), а в другій – докази (аргументи) висловленого твердження.

Типи мовлення роздум

**Основне
твердження
(теза)**

**Докази
(аргументи)**

Висновок

За що я люблю зиму?

Я люблю усі пори року однаково.

На мою думку, кожен сезон має свої чудові моменти. Найбільше мені подобається літо, але і зиму я теж люблю.

По-перше, узимку ми відзначаємо багато чудових свят. У гості до нас приходить Святий Миколай, Дід Мороз. 7 січня славимо народження Ісуса Христа.

По-друге, я люблю, коли вдома готуються до цих свят. Ми прикрашаємо наш будинок різнокольоровими гірляндами. У центрі кімнати ставимо красуню ялинку.

А ще взимку можна покататися на санчатах, лижах, ковзанах, збудувати снігову фортецю, пограти у сніжки.

Зимо, ти чудова пора року, і я тебе люблю!

«Як працювати над складанням твору-розповіді»

- 1. Подумайте, про яку подію (або події) ви будете розповідати, наскільки це цікаво читачам.**
- 2. Сформулюйте тему та головну думку розповіді. Дайте назву своєму твору.**
- 3. Доберіть необхідний для роботи матеріал.**
- 4. Складіть план розповіді та вкажіть у ньому вступ, зав'язку, кульмінацію, розв'язку, закінчення.**
- 5. Подумайте, які мовленнєві засоби потрібно використати, щоб розповідь була цікавою (якщо події смішні – викликати у читачів сміх, якщо хвилюючі – виявити у читачів це почуття)**

Варіанти початку творів

1. Слова, які позначають час (колись, одного разу, на минулому тижні, минулого літа та ін.).
2. Слово це (Це було восени...).
3. Слова є, був (була) (Є у мене друг...).
4. Ім'я героя (Марійка посміхалася...).
5. Питальне речення (Чи відомо вам...).
6. Слово коли (Коли дерева були малими, ...).

Закінчення розповіді

1. Остання дія, яка завершує попередні.
2. Оцінка події, висновок (Щоб більше такого не відбувалося...)
3. Запитання або вигук. (Ось так!)

Домашнє завдання:

Скласти твір-роздум на тему «Справжній друг, хто він?» (обсяг - 0,5 - 1 сторінка). Фото надіслати вчителю на платформу Human.